

SV er iferd med å isolere de gamle 68'erne som står fast på krava og fremstår i stedet som talsmenn for den nye miljø- og verditenkningen. Arbeiderpartiet har isolert kraftsosialistene og fagforeningspampene og bruker nå begrepet livskvalitet som grunnleggende ideologi. Den paradoksale situasjon har oppstått at venstresiden er i ferd med å tilrane seg den plattform som de borgerlige tidligere sto på - og som dannet grunnlaget for kritikken mot sosialdemokratiet og marxismen i 50- og 60-årene. Enda verre: Dette går høyresiden hus forbi, fordi den i mellomtiden har glemt hva den slåss for.

LARS BJØRKE
KOMMENTAR

Jeg trodde aldri at en mann som Erik Solheim skulle alliere seg med det beste i norsk litteratur og kultur og likevel utfordre Arbeiderpartiet, Høyre og Fremskrittspartiet. Det har skjedd, og Solheim gjør det overbevisende. Til og med lille Ludvig, han alle kjenner fra Kjell Aukrust, han blir nå en agent for venstresiden bare fordi han ber Vårherre om å «holde øyne med burhøner, påse at de slipper ut, slik at de får rettet på fjæra og strekt seg litt etter anstrengende verping». Vårherre må også holde øye med Norges Bonde- og Småbrukarlag, så de ikke «bruker sprøytevæske på alt som spirer og gror».

Samme kan vi si om forfattere som Arne Garborg. Eller hva skal vi si om diktet «Om penger»:

For pengar kan ein få alt,
heiter det. . .
Nei, ein kann ikkje det.
Ein kan kjøpa seg mat, men

Jeg trodde aldri at en mann som Erik Solheim skulle alliere seg med det beste i norsk litteratur og kultur og likevel utfordre Arbeiderpartiet, Høyre og Fremskrittspartiet. Det har skjedd, og Solheim gjør det overbevisende.

En bitter - men selvforskyldt pille

ikke mathug.
Dropar, men ikkje helse.
Mjuka senger, men ikkje svevn.
Lærdom, men ikkje vit.
Stas, men ikkje venleik.
Moro, men ikkje glede.
Kameratar, men ikkje ven-skap.
Tenarar, men ikkje truskap.
Grå hår, men ikkje ære.
Rolege dagar, men ikkje fred.
Skalet av alle ting kann ein få
for pengar,
men ikkje kjernen.

Jeg minnes tidligere år, ikke så lenge siden heller, da landets konservative og libe-

rale kulturelite gikk til stormangrep på de moderne samfunnsvitenskaper og ikke minst sosiologien, fordi den utelukkende opererte med materielle faktorer i sin måling av livsstandard og lykke. Marxismen, sosialdemokratiet og den fremvoksende opprørsgenerasjonen avviste åndsverdier og kristendomsmen og sverget i stedet til samfunnsvitenskapene og dens tilgrunnliggende antropologi: Mennesket er et resultat av læring og innenfor er det ingen sjel, og det eneste kriteriet for rettferdighet må være likhet og klingende mynt

for arbeiderklassen. Materialisme, kalte vi dette, og opp mot denne materialisme satte vi mennesket, enkeltindivids vekst og kultivering.

Med våte øyne leste vi Stein Mehren og hans poengterte advarsel mot konsummennesket, underholdningsmennesket, det flyktige og rastløse organisasjonsmennesket. Feilen ved det sosialistiske prosjekt var fremfor alt at ingen kunne vokse til selvforståelse og medmenneskelighet, fordi menneskesynet og således kulturen var så flatt som et faltbrød. Sånn tenkte vi, og

ti år senere er alt snudd på hodet.

Hverken Høyre eller Fremskrittspartiet har noe sprog for dette. Eller retttere: Folk som Naturvernforbundets Dag Hareide eller SVs Erik Solheim sier det langt klarere. Etter sosialismens bankerott er dette blitt den nye strategien for å utfordre høyresiden. Så ser vi at motstanderne blir tatt på sengen. Høyres Astrid Nøklebye Heiberg kan sitte på pressekonferanse og nikke anerkjennende til som blir sagt av Norges Naturvernforbund - til og med når temaet er livskvalitet. Problemer er bare at Erik Solheim eller Matz Sandman ikke bare vil nikke anerkjennende, men også klappe. Sosialistisk Valgforbund har kort og godt vunnet kampen om mennesket.

Politikere på høyresiden gjør likevel klokt i å gå premisse for denne nye livskvaliteten i sømmene. Da vil de oppdage noe overraskende. De vil oppdage at dagens kamp for livskvalitet fortøner seg som en unison moralisme: De vil oppdage store forskjeller mellom Stein Mehren og Sven Kærup Bjørneboe på den ene siden og Dag Hareide på den andre. Tenker man virkelig dypt rundt dette, vil man finne ut at propagandistene for dagens livskvalitet utvikler en strategi for ufrihet, mer enn frihet. Det er puritanismen de vil ha tilbake, fortsatt. Det er målsak og avholdssak og alle typer folkebevegelser som sikter på å dressere menneskenaturen. Menneskesynet er på en måte like flatt som før, fordi livsverdiene skal injiseres utenfra som politikk og preik, ikke vokse organisk som et samspill mellom kropp og sjel. Enda en gang søker venstresiden å utrydde kroppen. Og resultatet vil bli det samme: Forsatt vil skilsmisene vokse i himmelen, fortsatt vil barn måtte savne voksne med identitet og personlig autoritet, fortsatt vil klyften mellom mennesker vokse. For ingenting av dette kommer som resultat av politikk.

Jeg håper at høyresiden fengslar klarer å ta opp hansken, slik at spørsmålet om livskvalitet kan komme tilbake til sin normale kontekst. Men jeg tviler.

MORGENBLADET

Redaksjon/abonnement/Annonse/distribusjon
Holmestrandsv. 92, 3036 Drammen
Tlf. (03) 81 26 70, Fax. (03) 81 14 13, fra 09.00 - 17.00
Abonnement 1/1 år: kr. 940, 1/2 år kr 470, 1/4 år kr. 235
2 mnd. 157, 1 mnd. kr. 80

Utgivelsesdager: tirsdag - lørdag
Postadresse: P. B 1864 Vika, 0124 Oslo
Teknisk produsent: Network a.s